

गृह मन्त्रालय

विपद् व्यवस्थापन महाशाखा
गृह मन्त्रालय

फोन : ९७७-०१-४२११२१९
९७७-०१-४२११२००
९७७-०१-४२११२८२
फ्याक्स : ९७७-०१-४२११२८१

प.सं. :- ०७१।७२

च.सं. - ८६५

मिति २०७२।०१।२५

विषय - निर्णय कार्यान्वयन सम्बन्धमा ।

- श्री सहरी विकास मन्त्रालय, सिंहदरवार ।
- श्री सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, सिंहदरवार ।
- श्री भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय, सिंहदरवार ।
- श्री रक्षा मन्त्रालय, सिंहदरवार ।
- श्री नेपाली सेना, युद्ध कार्य निर्देशनालय, भद्रकाली ।
- श्री, नेपाल प्रहरी, प्रधान कार्यालय, नक्साल ।
- श्री सशस्त्र प्रहरी बल, प्रधान कार्यालय, हल्चोक

मिति २०७२/०१/१७ को केन्द्रीय दैवी प्रकोप उद्धार समितिको बैठकको निर्णय नं. ४ को भत्कन लागेका घरको Dismantle गर्ने सम्बन्धमा र २०७२/०१/२० को केन्द्रीय दैवी प्रकोप उद्धार समितिको बैठकको निर्णय नं. ८ को कार्यान्वयनको सम्बन्धमा द्विविधा हुन गएको हुँदा स्पष्टताका लागि पछि केन्द्रीय दैवी प्रकोप उद्धार समितिको बैठकबाट समर्थन गराउने गरी नेपाल सरकार (मन्त्रीस्तर) को मिति २०७२/०१/२५ मा देहाय बमोजिम निर्णय भएको हुँदा सो निर्णय कार्यान्वयनको लागि अनुरोध छ ।

१. भूकम्पबाट क्षति भएका भवनले आसपासमा सुरक्षीत रहेका भवनलाई जोखिम पुऱ्याएको अवस्था देखिएमा त्यस्तो जोखिम पुऱ्याउने गरी क्षति भएका भवनहरु भत्काउने सिफारिश गर्न देहायका निकायका प्रतिनिधि रहने गरी समिति गठन गर्ने ।
(क) सह-सचिव, सहरी विकास मन्त्रालय, शिवहरी शर्मा	- संयोजक
(ख) सह-सचिव, गृह मन्त्रालय, विनोद के.सी.	- सदस्य
(ग) सह-सचिव, सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, गोपीकृष्ण खनाल	- सदस्य
(घ) सह-सचिव, भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय, देबेन्द्र कार्की	- सदस्य
(ङ) सहायक रथी/महा सेनानी, नेपाली सेना	- सदस्य
(ड) DIG, नेपाल प्रहरी, हेमन्त पाल	- सदस्य
(च) DIG, सशस्त्र प्रहरी बल, शैलेन्द्र खनाल	- सदस्य
(छ) सम्बन्धित म.न.पा./उ.म.न.पा./न.पा. को प्रमुख	- सदस्य

२५

गृह मन्त्रालय
विपद् व्यवस्थापन महाशाखा

फोन : ९७७-०१-४२११२१९
९७७-०१-४२११२००
९७७-०१-४२११२८२
फ्याक्स : ९७७-०१-४२११२८१

प.सं. :- ०७१।७२

च.नं.-

मिति २०७२।०१।२५

२. निर्णय नं. १ बमोजिमको समितिको सिफारिशबाट भत्काउनुपर्ने भवनहरु भत्काउनका लागि नेपाली सेनाको नेतृत्वमा देहायबमोजिम टोली निर्माण गर्ने ।
- (क) नेपाली सेना
(ख) नेपाल प्रहरी
(ग) सशस्त्र प्रहरी बल
(घ) सम्बन्धित म.न.पा./उ.म.न.पा./न.पा. को प्रतिनिधि
- २.१. यस टोलीले आवश्यकानुसार अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी निकायको सहयोग लिन सक्नेछ ।
२.२. टोलीले सम्बन्धित घरधनी स्वयंबाट घर भत्काउन अनुरोध गरेमा सो भवन समेत भत्काउन सक्नेछ ।
२.३. भवन भत्काउनका लागि हेभी इक्विपमेन्ट र जनशक्ति र ईन्धन सहितको व्यवस्था भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालयले आवश्यक भएमा भाडामा समेत लिएर उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
२.४. भवन भत्काउन देश भीत्र उपलब्ध इक्विपमेन्ट र जनशक्तिले नपुग भएमा निर्णय नं. १ को समितिको सिफारिशमा वैदेशिक सहयोग समेत लिन सकिनेछ ।
३. घर पूर्णरूपमा नभत्केको तर घर बस्न योग्य नभएको भनि घरधनी स्वयंले घर भत्काएर व्यवस्थापन गर्न चाहेमा त्यस्ता घरको अग्रिम लगत राखी उक्त घरधनीलाई पनि अन्य प्रभावितले पाए सरहको राहत उपलब्ध हुने कुराको जानकारी सम्बन्धितलाई गराउन सबै जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिलाई निर्देशन दिने ।

बोधार्थ तथा कार्यार्थ-

श्री क्षेत्रीय प्रशासन कार्यालय, सबै : अन्तर्गतका सबै जिल्ला प्रशासन कार्यालयहरुलाई निर्देशन हुन ।
सह-सचिव, श्री शिवहरी शर्माज्यू, सहरी विकास मन्त्रालय,
सह-सचिव, श्री विनोद के.सी.ज्यू, गृह मन्त्रालय,
सह-सचिव, श्री गोपीकृष्ण खनालज्यू, सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय,
सह-सचिव, श्री देबेन्द्र कार्कीज्यू, भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय,
सहायक रथी/महा सेनानी, नेपाली सेना,
DIG, श्री हेमन्त पालज्यू, नेपाल प्रहरी,
DIG, श्री शैलेन्द्र खनालज्यू, सशस्त्र प्रहरी बल,

रामेश्वर दंगाल
सह-सचिव

माननीय प्रधानमन्त्रीको समुपस्थितिमा मिति २०७२/०१/१७ गते बसेको केन्द्रीय दैवीप्रकोप उद्धार समितिको बैठकका निर्णयहरू:

१. गृह, वाणिज्य, उद्योग, कृषि, अर्थ, शहरी विकास मन्त्रालयका सचिवहरूले संयुक्त रूपमा भूकम्प पिडितहरूको राहतको लागि आवश्यक पर्ने सामग्रीहरूको सूची मिति २०७२/०१/१७ गते भित्रमा तयार गरी सो सूचीलाई केन्द्रीय दैवीप्रकोप उद्धार समितिका संयोजकबाट अनुमोदन गराई सार्वजनिक गर्ने । तत्पश्चात सो सूचीमा समावेश भएका वस्तुमात्र राहतका लागि सहायता स्वीकार्ने गरी सबै विदेशी नियोगहरूलाई जानकारी गराउने तथा सहायता लिने सम्बन्धी सार्वजनिक सूचना गर्ने ।
२. पाल, त्रिपाल उपलब्ध गराउन नसकिएको वर्तमान अवस्थामा कतिपय प्रकोप पिडित स्थानमा स्थानीय सामग्रीको प्रयोग गरेर अस्थायी बसोबास निर्माण गर्न सक्ने अवस्था देखिएमा सम्बन्धित जिल्ला दैवीप्रकोप उद्धार समितिमार्फत स्थानीय निकाय र शहरी विकास डिभिजन कार्यालयले त्यस्ता स्थानीय सामग्रीहरू वा प्लाष्टिक खरिद गरी अस्थायी टहरा निर्माण गर्ने व्यवस्था जिल्ला दैवीप्रकोप उद्धार समितिले मिलाउने ।
३. विभिन्न गैर सरकारी संस्था तथा निजी क्षेत्रबाट संकलन गरिने राहत सामग्रीहरू मापदण्ड बनाई दोहोरो नपर्ने गरी प्रमुख जिल्ला अधिकारीले तोकेका स्थानमा सरकारी निकायको रोहवरमा मात्र वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।
४. नेपाली सेनाको नेतृत्वमा नेपाल प्रहरी र सशस्त्र प्रहरीको संयुक्त टोलीले प्रभावित सबै जिल्ला सदरमुकाम, नगरपालिका तथा गा.वि.स. समेतमा परिचालन गरी Debris हटाउने र शव निकाल्ने तथा भत्कन लागेका घरहरू Dismantle गर्ने कार्यलाई पहिलो प्राथमिकताका साथ गर्ने ।
५. क्षतिप्रस्त सडक र पुलहरू मर्मत गरी भूकम्पबाट अति प्रभावित जिल्लाका भित्री भागसम्म सवारी सूचारु गराउने व्यवस्था भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात व्यवस्था मन्त्रालयले तत्काल गर्ने ।
६. संस्कृति पर्यटन तथा नागरिक उड्ययन मन्त्रालयले स्थानीय निकायको सहयोगमा भत्किएका तथा भत्कन लागेका पुरातात्विक महत्वका क्षेत्रहरूको नक्साङ्कन गरी एवम् अभिलेख राखी भग्नावशेषहरू हटाउने । गृह मन्त्रालयको सहयोगमा पुरातात्विक सामग्रीहरूको संरक्षण गरी पुनःनिर्माण कार्यकालागि योजना तयार गर्ने ।
७. माननीय वाणिज्य मन्त्रीको संयोजकत्वमा गठित कार्यटोलीले खरिद गरिएका र विभिन्न दाताहरूबाट प्राप्त भएका राहत सामग्रीहरूको एकीकृत व्यवस्थापन र एकीकृत एवम् प्रभावकारी वितरणको प्रणाली विकास गरी आजैदेखि लागू गर्ने ।

M/

माननीय स्वास्थ्य मन्त्रीको संयोजकत्वमा गठित कार्यटोलीले विभिन्न दाताहरूबाट प्राप्त भएका तथा खरिद गरिएका औषधी तथा अन्य स्वास्थ्य सामग्रीहरूको व्यवस्थापन र समुचित वितरणको प्रभावकारी व्यवस्था गर्ने । स्वास्थ्य मन्त्रालयले यस क्रममा भएको तथा हुने निःशुल्क उपचार सम्बन्धी प्रस्ताव नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्मा ल्याउने ।

भारत, पाकिस्तान र थाइलैण्डस्थित नेपाली राजदुतहरूलाई क्रमशः १ लाख, ५० हजार र ५० हजार गरी जम्मा २ लाख थान तारपोलिन तत्काल खरिद गरी छिटो माध्यमबाट नेपाल पठाउन परराष्ट्र मन्त्रालयलाई निर्देशन दिने ।

१०. उद्धार कार्यमा हेलिकोप्टरको परिचालन समन्वय गर्न संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्ययन मन्त्री र सिंचाई मन्त्रीको संयुक्त टोलीलाई जिम्मा दिने ।

११. प्रभावित जिल्लाका हरेक निर्वाचन क्षेत्रमा एक जना सहसचिवको नेतृत्वमा नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी र सशस्त्र प्रहरी समेत रहेको टोली गठन गरी तत्काल सम्बन्धित ठाउँमा भग्नावशेष हटाउने, शव व्यवस्थापन कार्य, राहत वितरण र महामारी रोकथामको समन्वय गर्ने । खानेपानी, विद्युत र अस्थायी शौचालयसमेतको व्यवस्था हुने गरी शिविरहरू राख्ने स्थानसमेत पहिचान गर्ने । जिल्लाका सदरमुकाममा एक सहसचिव रहने र समग्र जिल्लाको समन्वय एक विशिष्ट श्रेणीको कर्मचारीले काठमाडौँबाट गर्ने । निर्वाचन क्षेत्रमा खटिने टोलीले तत्काल फिल्ड तहको काम जिल्ला हेर्ने तोकिएको सचिवको निरन्तर सम्पर्कमा रही विपद् व्यवस्थापनको कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन सम्बन्धित क्षेत्रमा तत्काल केन्द्रीय दैवीप्रकोप उद्धार समितिले संलग्न विवरण बमोजिम खटाउने ।

१२. प्रत्येक जिल्ला र निर्वाचन क्षेत्रमा जाने सहसचिवलाई १ थान CDMA फोन तत्काल उपलब्ध गराउने र प्रत्येक निर्वाचन क्षेत्रमा जाने सहसचिवसँग १ ट्रक राहत सामग्री सँगसँगै लिएर जाने व्यवस्था केन्द्रीय दैवीप्रकोप उद्धार समितिले मिलाउने । उपर्युक्त टोलीलाई जिल्ला पशुसेवा कार्यालयले प्राविधिक टोली पठाई मरेका पशुहरूको व्यवस्थापन गर्ने ।

१३. भूकम्प पिडितहरूको उद्धार तथा राहत प्रयोजनार्थ दाताहरूबाट प्राप्त हुने माल बस्तुहरू सम्बन्धमा नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्को २०७२।१।१२ को निर्णयको बूदा नं. १० को व्यवस्थाको कार्यान्वयनका लागि थप स्पष्ट गर्नु पर्ने भएकोले निम्नानुसार गर्ने :

क) त्रिभुवन विमानस्थल मार्फत अन्तर्राष्ट्रिय दातृ संस्था एवं गैर सरकारी संस्थाहरूको तर्फबाट प्राप्त भएको उद्धार सामग्री तथा उद्धार टोलीको उपकरण यन्त्र तथा खाद्य सामग्रीहरू त्रिभुवन विमानस्थल भन्सार कार्यालयले सम्बन्धित संस्थाको नेपाल स्थित निकायको नाममा लाग्ने सम्पूर्ण कर, महशूल तथा शुल्क लगतमा राखी जाँचपास गर्ने ।

- ख) त्रिभुवन विमानस्थल बाहेक अन्य भन्सार कार्यालयहरूको हकमा सम्बन्धित जिल्लाको प्रमुख जिल्ला अधिकारीको संयोजकत्वमा स्थानीय विकास अधिकारी, सुरक्षा निकायका प्रमुखहरू र सम्बन्धित भन्सार कार्यालयको प्रमुख रहेको राहत सामग्री सिफारिस समिति गठन गरी सो समितिले औचित्य र आवश्यकताका आधारमा सिफारिस गरे बमोजिम पैठारी हुने उद्धार तथा राहत सामग्रीमा लाग्ने सम्पूर्ण कर, महशूल तथा शुल्क लगतमा राखी जाँचपास गर्ने । यसरी पैठारी भएका सामग्रीहरूको विवरण प्रमुख जिल्ला अधिकारीले तत्काल केन्द्रीय दैवी प्रकोप उद्धार समितिमा पठाउने ।
- ग) व्यक्तिगतरूपमा राहत तथा उद्धारका लागि प्राप्त भएका औषधी, खानेपानी, खाद्यान्न तथा उद्धारका उपकरणहरू नेपाल सरकारले खोलेका केन्द्रीय वा जिल्लास्थित वेयर हाउस (Warehouse) मा जम्मा भएमा वा नेपालस्थित अन्तर्राष्ट्रिय एजेन्सी र स्वीकृत प्राप्त गैर नाफामुलक स्वदेशी तथा विदेशी संस्थाहरूले बुझिलिड केन्द्रीय दैवी प्रकोप उद्धार समिति र जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिसँग समन्वय गरी वितरण गर्ने भएमा तोकिएको मापदण्ड पूरा गरी त्यस्ता मालवस्तुहरू उल्लिखित समितिको सिफारिसमा कर, महशूल तथा शुल्कको लगत राखी जाँचपास गर्ने । तर यस्ता संस्था तथा ब्यक्तिहरूले भन्सारमा मालवस्तुको घोषणा गर्दा संस्था दर्ताको प्रमाणपत्र, सम्पर्क नम्बर, संस्थाको आधिकारिक ब्यक्तिको नाम ठेगाना, राहत वितरण गर्ने स्थान र आफूले घोषणा गरेको ब्यहोराको सत्यता प्रमाणित गरेको हुनु पर्नेछ ।
- घ) यसरी लगतमा पैठारी भएका मालवस्तुहरू नेपाल सरकारले तोकेको मापदण्ड भित्र वितरण गरे पश्चात सम्बन्धित जिल्लाका प्रमुख जिल्ला अधिकारीबाट प्रमाणित गराइ ३० दिन भित्र भन्सार कार्यालयमा पेश गरेपछि भन्सार कार्यालयले लगत कट्टा गर्नेछ । तोकिएको अवधि भित्र प्रमाणित गरी सम्बन्धित भन्सार कार्यालयमा पेश नगरेमा भन्सार प्रमुखले नियमानुसार लाग्ने महशूल तथा कर शुल्क एवं जरिवाना असुल उपर गरी कानुन बमोजिम थप कारवाही समेत गर्नेछ ।

M. M. M. S.

मिति २०७२/०१/२० को केन्द्रीय दैवी प्रकोप उद्धार समितिको बैठकका निर्णयहरू

निर्णय १ : नेपाल सरकारको आक्यानमा भूकम्प प्रभावितहरूको खोजी तथा उद्धारका लागि हालसम्म ३४ मित्र राष्ट्रको ७६ टिमका ४०५० उद्धारकर्मीहरू १२९ वटा CANINE सहित परिचालित भएकोमा भूकम्प गएको एक हप्ताको अवधि पूरा भएको र अबको खोज तथा उद्धार कार्य राष्ट्रिय क्षमताबाट हुन सक्ने भएकोले अन्तर्राष्ट्रियस्तरका खोज तथा उद्धार टोलीहरूले हालसम्म पुन्याएको सहयोगका लागि नेपाल सरकारको तर्फबाट हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दै उक्त अन्तर्राष्ट्रिय खोज तथा उद्धार टोलीहरूलाई स-धन्यवाद फिर्ता जानको लागि अनुरोध गर्ने ।

निर्णय २ : भूकम्पबाट घाइते भएका व्यक्तिहरूको उपचारका लागि विभिन्न देशका ७० भन्दा बढी अन्तर्राष्ट्रिय मेडिकल टोलीहरू परिचालित भएकोमा उनीहरूले हालसम्म गरेको कामको प्रगति स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयमा बुझाउन लगाउने । घाइते भएका व्यक्तिहरूको उपचार गर्न आवश्यक जनशक्तिको प्रक्षेपण गरी हाल परिचालित विदेशी मेडिकल टोलीहरूको उपयोगिता/आवश्यकताको लेखाजोखा गरी तिनको उपयुक्त परिचालन र निकास (Exit) को वारेमा स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयले आवश्यक निर्णय लिने ।

निर्णय ३ : भूकम्प पीडितको उद्धार र राहतको कार्यमा आवश्यक समन्वयका लागि केन्द्रीय र जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिको बैठकमा उद्योग वाणिज्य महासंघ, उद्योग परिसंघ (CNI), चेम्बर अफ कमर्स, गैरसरकारी संस्था महासंघ, नेपाल पर्वतारोहण संघ, ट्रेकिङ एजेन्सिज एसोसियसन अफ नेपाल, हिमालयन उद्धार संघ लोकतान्त्रिक गैरसरकारीसंस्था महासंघलाई आमन्त्रण गर्ने ।

निर्णय ४ : विषय-क्षेत्रगत मन्त्रालयहरू (Cluster Lead Ministry) सँगको सहकार्यमा हालसम्मको राहत तथा उद्धार कार्य भैरहेकोमा विषय-क्षेत्रगत कार्यहरू तत्-तत् मन्त्रालयहरूले आ-आफ्नो सह-नेतृत्व (Co-lead) को समन्वयमा विषय-क्षेत्रगत आवश्यकताको लेखाजोखा गरी थप राहत तथा शीघ्र पुनर्लाभका लागि कार्ययोजना बनाई प्रभावकारीरूपमा कार्यान्वयन गर्ने/गराउने र सोको प्रगति विवरण राष्ट्रिय आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र (NEOC) मा पठाउने ।

निर्णय ५ : भूकम्प पीडितहरूलाई राहत उपलब्ध गराउन चाहने संघ-संस्थाहरूले जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिमा राहतको सूची दर्ता गरी राहत वितरण समितिसँग समन्वय गरी राहत वितरण गर्ने व्यवस्था सम्बन्धित जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिले मिलाउने ।

निर्णय ६ : कतिपय सरकारी कार्यालयहरू भत्किई तत्काल मर्मत गर्नुपर्ने भएको र भूकम्प पीडितको राहत र उद्धार कार्यलाई प्रभावकारीरूपमा संचालन गर्न चालू आ.व.मा विनियोजित ईन्धन, मर्मत, कार्यालय संचालन खर्च लगायतका शिर्षकमा नपुग हुने आवश्यक बजेट अर्थ मन्त्रालयले सम्बन्धित मन्त्रालयलाई माग र औचित्यका आधारमा निकास दिने ।

निर्णय

निर्णय ७ : विनासकारी भूकम्पको कारण ठूलो मात्रामा भएको जनधनको क्षतिबाट मर्माहत विभिन्न जिल्लाका नागरिकहरूलाई यथाशीघ्र राहत दिन आवश्यक पर्ने सामग्रीहरू केन्द्र, जिल्ला तथा विदेशबाट समेत सोभै खरिद गरेकोमा समर्थन गर्ने र थप राहत सामग्रीहरू सोभै खरिद गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।

निर्णय ८ : भूकम्पबाट क्षति भएका भवनहरूले आसपासमा सुरक्षित रहेका भवनहरूलाई जोखिम पुराएको अवस्था देखिएमा त्यस्तो जोखिम पुऱ्याउने गरी क्षति भएका भवनहरू भत्काउने व्यवस्था सहरी विकास मन्त्रालयको नेतृत्वमा, गृह मन्त्रालय भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय, र काठमाण्डौ उपत्यका विकास प्राधिकरणले मिलाउने ।

निर्णय ९ : भूकम्प पीडितहरूको स्वास्थ्य उपचारको क्रममा आवश्यक हुने अतिआवश्यक औषधी उपकरणहरूको विवरण स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयले परराष्ट्र मन्त्रालयमा पठाउने र परराष्ट्र मन्त्रालयले सहयोगको लागि आह्वान गर्ने ।

निर्णय १० : भूकम्प प्रभावित जिल्लाहरूमा ८० प्रतिशत भन्दा बढी स्वास्थ्य संस्थाहरू क्षतिग्रस्त भै स्वास्थ्य सेवा प्रभावित हुन गएकोले ती स्वास्थ्य संस्थाहरूलाई निरन्तर सेवा संचालन गर्ने अवस्थामा ल्याउन तत्काल टेण्ट, पाल आदी व्यवस्था आपूर्ती समितिले मिलाउने र ती संस्थाहरूको संचालनका लागि आवश्यक कर्मचारी, औषधी उपकरण स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयले मिलाउने । स्वास्थ्य संस्थाहरूको संचालनका लागि स्थानीय वस्तु, बाँस, ब्लाक र फेब्रिकजस्ता सामग्री प्रयोग गरी न्यूनतम भौतिक पूर्वाधार तयार गर्न स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयले यसै आ.व. भित्र (वर्षायाम अगावै) व्यवस्था मिलाउने ।

निर्णय ११ : भूकम्पबाट घाइते भएका विरामीहरूलाई औषधीउपचार पश्चात अस्पतालबाट डिस्चार्ज गर्दा निजको कुनै सम्बन्धित व्यक्ति वा नातेदार नभएको अवस्थामा निज विरामीले आफ्नो गाउँ फर्कन चाहेमा निजलाई स्वीकृत प्रकोप पीडित राहत मापदण्ड वमोजिम यातायात खर्चको व्यवस्था जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिले गर्ने र आफन्त कोही नभएको वा घर भत्की तथा अन्यकारणले गाउँ फर्कन सक्ने अवस्था नरहेमा निजलाई गैर-सरकारी संस्थाहरू समेतको सहयोगमा अस्थायी आश्रय-स्थल वा पुनःस्थापना केन्द्रमा राख्ने व्यवस्था सहरी विकास मन्त्रालयले मिलाउने ।

निर्णय १२ : भूकम्प प्रभावितहरूका लागि तत्काल आवश्यक पर्ने त्रिपाल लगायतका गैर-खाद्य सामग्रीको खरिद सहरी विकास मन्त्रालयले, खाद्य सामग्रीहरूको खरिद वाणिज्य तथा आपूर्ती मन्त्रालयले, सुख्खा-खाद्य सामग्री (विस्कुट, चाउचाउ आदि) को खरिद उद्योग मन्त्रालयले र स्वास्थ्य सामग्रीहरूको खरिद स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयले गर्ने । उक्त सामग्रीहरू विदेशबाट खरिद गर्नु परेमा सम्बन्धित मन्त्रालयको अनुरोधमा ती सामग्रीहरूको खरिद परराष्ट्र मन्त्रालयले गर्ने र खाद्य तथा गैर-खाद्य

amganten

सामग्रीहरूको वितरणको व्यवस्था गृह मन्त्रालयसँग समन्वय गरी वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालयले मिलाउने ।

निर्णय १३ : निम्न प्रयोजनमा खर्च गर्नेगरी देहायको निकायलाई देहायबमोजिमको रकम निकास दिने । सो रकम विशुद्ध उद्धार र राहतसँग सम्बन्धित कार्यमा मात्र खर्च गर्ने । यस्तो खर्च गर्दा प्रोत्साहन/अतिरिक्त भत्ता, कार्यालय सामान, दैनिक भत्ता लगायतका काममा खर्च गर्न नपाईने र त्यसको श्रेस्ता राख्ने र लेखा परीक्षण समेत खर्च गर्ने निकायबाटै गर्नु पर्नेछ । सम्बन्धित खर्च गर्ने निकायले खर्चको एकमुष्ट विवरण केन्द्रीय दैवी प्रकोप उद्धार समिति समक्ष समेत पेश गर्ने ।

- (क) सहरी विकास मन्त्रालय : संकटग्रस्त जिल्ला घोषणा गरिएका जिल्लामा भूकम्प पीडितहरूका लागि शिविर निर्माण, खानेपानी वितरण र सरसफाई व्यवस्थापनका लागि रु. १४ करोड र त्रिपाल/पाल आदि गैर-खाद्य सामग्रीको खरिदका लागि रु १० करोड गरी कूल रु. २४ करोड,
- (ख) कृषि विकास मन्त्रालय : घाईते पशुपन्छीको उपचार तथा पीडित कृषकलाई मापदण्ड बमोजिम राहत दिने व्यवस्थाका लागि रु. २ करोड ५० लाख,
- (ग) परराष्ट्र मन्त्रालय : विदेश स्थित नेपाली कुटनितिक नियोग मार्फत त्रिपाल/पाल खरिद गर्नका लागि र पाकिस्तानबाट सहायता स्वरुप प्राप्त हुने टेण्ट कलकत्ता बन्दरगाहा देखि काठमाण्डौसम्म ढुवानी गर्नका लागि रु. १२ (बाह्र) करोड,
- (घ) भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय : अवरुद्ध सडक खोल्ने कार्य र उद्धार, राहत तथा भग्नावशेष हटाउने कार्यका लागि परिचालित हेभी ईक्विपमेन्टको तेल र अपरेटर खर्चको लागि रु. १० (दश) करोड,
- (ङ) स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय : निजी तथा सामुदायि अस्पतालमा भएका मेजर अप्रेसनका लागि एकमुष्ट रु. २ करोड ५० लाख र अति आवश्यक औषधी तथा औषधीजन्य उपकरणहरू जिल्लास्तरमा खरिद गर्न तथा केन्द्रीयस्तरबाट खरिद गरी आवश्यक स्थानमा परिचालन गर्न रु. ३ करोड सहित जम्मा रु. ५ करोड ५० लाख,
- (च) वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय : खाद्य सामग्री खरिद तथा ढुवानी गर्न रु. १५ (पन्ध्र) करोड,
- (छ) उद्योग मन्त्रालय : सुख्खा-खाद्य सामग्री (विस्कुट, चाउचाउ आदि) खरिद गर्न रु. ५ (पाच) करोड
- (ज) नेपाली सेना : खोज, उद्धार तथा भग्नावशेष हटाउने कार्यमा परिचालित हुँदा लाग्ने सञ्चार, सवारी र हवाई ईन्धन, औषधी खरिद, कार्यालय सम्बन्धी खर्च तथा अन्य सामग्री खरिद तथा ढुवानीका लागि रु. १० (दश) करोड,
- (झ) नेपाल प्रहरी : भूकम्प पीडितको खोज, उद्धार, राहत तथा भग्नावशेष हटाउने कार्यमा परिचालित हुँदा लाग्ने ईन्धन, औषधी खरिद, राहत सामग्री खरिद, संचालन तथा मर्मत सम्भार तथा सामग्री ढुवानीका लागि रु. १० (दश) करोड,
- (ञ) सशस्त्र प्रहरी बल : भूकम्प पीडितको खोज, उद्धार, राहत तथा भग्नावशेष हटाउने कार्यमा परिचालित हुँदा लाग्ने ईन्धन, औषधी खरिद, राहत सामग्री खरिद, संचालन तथा मर्मत सम्भार खर्च तथा सामग्री ढुवानीका लागि रु. १० (दश) करोड,

अन्तरिम

निर्णय १४ : तत्काल राहत उद्धारका कार्यका लागि निर्णय नं. १३ बमाजिमको निकाय तथा जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिहरुलाई निकास दिन केन्द्रीय दैवी प्रकोप उद्धार कोषमा रकम अभाव भएकोले हाललाई रु. ५ (पाँच) अरब निकासका लागि प्रधानमन्त्री दैवी प्रकोप उद्धार कोषलाई अनुरोध गर्ने

निर्णय १५ : विभिन्न संघ-संस्थाबाट हालसम्म वितरण भएका पाल/त्रिपालको संख्या तथा वितरण भएको स्थानको विवरण र अब वितरण हुने पाल/त्रिपालको संख्या र स्थानको विवरण वितरण पूर्व ती संघ-संस्थाहरुले सहरी विकास मन्त्रालय, सहरी विकास विभागका महानिर्देशकलाई अनिवार्यरूपमा जानकारी गराउने ।

निर्णय १६ : निम्नानुसारको व्यवस्था हुन मन्त्रिपरिषद् समक्ष सिफारिश गर्ने ।

- (क) संकटग्रस्त क्षेत्र घोषणा भएका जिल्लाका अति प्रभावित गा.वि.स. को उद्धार, राहत र शीघ्र पुनर्लाभ समेतको कार्यलाई व्यवस्थित गर्न १ जना अधिकृत, १ जना भवन वा भौतिक पूर्वाधार प्राविधिक, १ जना सहायकस्तरका कर्मचारी र १ जना कार्यालय सहयोगी सहित ४ जनाको टोली खटाउने व्यवस्था जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिले मिलाउने त्यसरी कर्मचारी खटाउदा जिल्लाको जनशक्तिबाट नपुग हुने आवश्यक जनशक्ति प्रमुख जिल्ला अधिकारीले सामान्य प्रशासन मन्त्रालयसँग माग गरी गृह मन्त्रालयलाई जानकारी गराउने । सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले जिल्लाले माग गरेको २ दिन भित्र सम्बन्धित जिल्लामा काज खटाउने व्यवस्था मिलाउने ।
- (ख) संकटग्रस्त क्षेत्र घोषणा भएका जिल्लाका अति प्रभावित गा.वि.स. मा हाल भएको जनशक्ति समेत गरी १ चिकित्सक, ३ पारामेडिकल सहितको ५ जनाको टोली आवश्यक सामग्री सहित खटाउने व्यवस्था जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिले मिलाउने । त्यसरी कर्मचारी खटाउदा जिल्लाको जनशक्तिबाट नपुग हुने आवश्यक जनशक्ति जिल्ला स्वास्थ्य प्रमुखले स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयसँग माग गर्ने । स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयले जिल्लाले माग गरेको २ दिन भित्र सम्बन्धित जिल्लामा काज खटाउने व्यवस्था मिलाउने ।
- (ग) गा.वि.स. मा आवश्यक सुरक्षाको व्यवस्था नेपाल प्रहरीले मिलाउने ।
- (घ) उक्त टोलीले राहत वितरण, क्षतिको लेखाजोखा, अस्थायी घर टहरा निर्माण, उपयुक्त बस्ती स्थानान्तरण तथा विकास, विद्यालय, अस्पताल, बाटो, खानेपानी सबैको पुनर्स्थापना, स्थानीय बस्तु र प्रविधिको प्रयोगबाट उपयुक्त प्रविधिको डिजाईन सम्बन्धी कार्य गर्नेछ । सबै राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्था, निजी क्षेत्रको कामको समन्वय पनि यसै टोलीले गर्नेछ ।
- (ङ) जिल्लामा नपुग कर्मचारी खटाउनका लागि ईच्छुक कर्मचारीहरुलाई स्वेच्छाले नाम लेखाउन लगाउने र नपुगभएँ तोकैरे खटाउने । ईन्जीनियर र चिकित्सकको अभाव भएमा नेपाली ईन्जीनियर र चिकित्सकलाई स्वयं सेवाका लागि आवाहन गर्ने । स्वयं सेवकहरुको छनौट राष्ट्रिय योजना आयोग वा सम्बन्धित मन्त्रालयले गर्ने ।

मन्त्रिपरिषद्

- (च) हाल प्रत्येक निर्वाचन क्षेत्रमा खटिएका सह-सचिवको टोलीलाई उप-सचिवले नेतृत्व गर्ने गरी परिवर्तन गरी हाललाई १ महिनाको कार्यविधि सहित भवन वा भौतिक पूर्वाधार सम्बन्धी ईन्जीनियर समेत थप गर्ने । यस टोलीको काम अनुगमन, सुपरिवेक्षण र समन्वय तथा गा.वि.स. स्तरको टोलीलाई प्राविधिक सहयोग गर्ने हुनेछ ।
- (छ) आवश्यकता अनुसार प्रत्येक निर्वाचन क्षेत्रमा नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी र सशस्त्र प्रहरीले आवश्यक गस्ती बन्दोवस्ती तथा अन्य सहयोग गर्नेछन् ।
- (ज) राहत सामग्रीको ढुवानी सतहबाट नेपाली सेना र सशस्त्र प्रहरीलाई र हवाई ढुवानी नेपाली सेनालाई दिने । यो व्यवस्था एक साता भित्र गरिसक्ने ।
- (झ) गा.वि.स. मा गएको टोलीले स्थानीय सार्वदलिय संयन्त्र समेतको सहयोगमा काम गर्नेछ । गा.वि.स. मा पुग्ने सबै सहयोगको पारदर्शी अभिलेख राख्ने वितरण गर्ने कामको प्राथमिकीकरण र वितरणको बन्दोवस्त गर्नेछ ।
- (ञ) विद्यालय संचालन, पाठ्यपुस्तक आदि आवश्यकताको वस्तुपरक आकलन गर्ने, टोलीका सबै सदस्यहरु र सर्वदलीय संयन्त्रले सर्वसम्मत निर्णय गर्ने । सर्वसम्मत निर्णय हुन नसके अनुगमन टोलीसँग समन्वय गरी निर्णयमा पुग्ने । गा.वि.स. तहमा भएका सबै कामको अभिलेख र साप्ताहिक प्रतिवेदन जिल्लामा गर्ने र जिल्लाले विद्युतीय अभिलेख राख्ने । उक्त सबै कार्य गा.वि.स. सचिवको संलग्नतामा हुनेछ ।
- (ट) गा.वि.स. तहको माग आपूर्ती व्यवस्था औचित्यका आधारमा जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिले गर्ने ।
- (ठ) आवश्यकता अनुसार टोलीलाई थप अधिकार वा कार्यक्षेत्र दिन सकिने छ ।
- (ड) नगरपालिकाको हकमा बडा तहमा यस्तै संयन्त्रको व्यवस्था आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिले गर्ने र जनशक्ति नपुगभए केन्द्रमा सम्बन्धित मन्त्रालयमा माग गर्ने ।

निर्णय १७ : केन्द्रीय दैवी प्रकोप उद्धार कोषबाट हालसम्म भएको निम्न विवरण बमोजिमको रु.१,४८,२२,६६,६७०.८१ अक्षरेपी रू एक अरब अठ्चालिस करोड बाइस लाख छैसठ्ठी हजार छ सय सत्तरी पैसा एकासी मात्र खर्च समर्थन गर्ने ।

कमलेश्वर